

WIADOMOŚCI TARNOWSKIE

Ilustrowany tygodnik polityczny, gospodarczy, społeczny i informacyjny.

Rok XVI.

Tarnów, grudzień 2020

Nr. 67

75 LAT SZKOŁY MUZYCZNEJ W TARNOWIE

Dziecięca orkiestra smyczkowa z dyrygentem Romanem Zubkiem

Dzieje muzyki w Tarnowie sięgają zamierzchłych czasów, poczynając od muzyki kościelnej w tarnowskiej kolegiacie.

Po II wojnie światowej w Tarnowie podjęto starania o utworzenie państwowej szkoły muzycznej. Pomysłodawcą i zapalonym entuzjastą tego zamierzenia był **Stanisław Rzepecki**, organizator i pierwszy dyrektor szkoły. Stanisław Rzepecki był znanym tarnowskim skrzypkiem. Już przed wojną kierował Towarzystwem Muzycznym, dawał z żoną koncerty, a jeden z nich transmitowany był wtedy na żywo przez Polskie Radio.

20 kwietnia 1945 roku rozpoczęła funkcjonowanie prywatna szkoła muzyczna. Dyrektorem został Stanisław Rzepecki. Była to szkoła, która zajęła początkowo budynek przy ulicy Żołnierskiej 3 (dziś Goldhammera), a następnie

przyznany przez Urząd Miejski lokal przy ulicy Mickiewicza 6. Zajęcia prowadzone były w klasie fortepianu, skrzypiec i śpiewu solowego. Zajęcia szkolne rozpoczęło w niej 45 uczniów. Profesor Rzepecki, bez wytycznych i zarządzeń, opracował program nauczania i dzienniki lekcyjne.

28 lipca 1945 odbył się pierwszy powojenny przegląd pracy uczniów. Wziął w nim udział prof. Zbigniew Drzewiecki z Krakowa, który wieczorem wystąpił ze specjalnym koncertem w Teatrze Miejskim.

17 kwietnia 1946 roku placówka przyjęła nazwę Szkoła Muzyczna Zawodowa i Umuzyczniająca Związku Zawodowego Muzyków. W kolejnych latach w szkole nastąpiły zmiany organizacyjne, powstała klasa akordeonu, organów, a następnie klarnetu, trąbki, saksofonu. W 1948

roku placówka przemianowana została na Szkołę Umuzyczniającą i Niższą Szkołę Muzyczną Powiatowej Rady Związków Zawodowych.

Pierwszymi nauczycielami byli: Stefania Izdebska, Wiktoria Płoszewska, Emilia Rzepecka, Janina Rybczyńska, Maria Węgrzyńska, Kazimiera Lang, Stanisław Rzepecki, Feliks Kęcki, Józef Cichocki, Janina Mularczyk, Krystyna Żabska, Stanisław Sierosławski, Stefan Rolewicz, Roman Masztalerz, Krystyna Kociołkowska, Maria Piechnik. Organizowano liczne koncerty i występy artystyczne, uświetniające rocznice i święta państwowe, a przede wszystkim prezentujące muzyczne osiągnięcia uczniów i nauczycieli. Z roku na rok rosła liczba uczniów. W roku szkolnym 1948/49 edukację muzyczną rozpoczęły już 254 osoby.

Muzyka na smy(cz)kach gra...

Kształcenie dzieci dało szansę na stworzenie czegoś, co rozświetliło Tarnów w Niemczech, Belgii, Francji, Związku Radzieckim, Bułgarii i na Węgrzech. Tym czymś była Dziecięca Orkiestra Kameralna Podstawowej Szkoły Muzycznej w Tarnowie. Orkiestra została powołana w 1983 roku, a jej twórcą był Roman Zubek, wówczas już dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych.

Tygodnie prób i ciężkiej pracy dzieci oraz ich dyrygenta dały wyniki. 1 maja 1983 roku odbył się pierwszy koncert, odnotowany jako początek sukcesu. Do końca roku zorganizowano jeszcze kilka innych występów. Po Koncercie Noworocznym w styczniu 1984 roku w tarnowskiej Sali Lustranej, w tygodniku TEMI napisano: Odbył się niecodzienny koncert. Niecodzienny z kilku powodów: bo Tarnowskie Towarzystwo Muzyczne prezentowało tym razem wyłącznie rodzimych, tarnowskich artystów, bo artyści ci byli w wieku nieprzekraczającym 12 lat, bo gra ich wzbudziła wiele entuzjazmu i wreszcie, że tych słuchaczy był nadkomplet – więcej niż na niedawnym jeszcze występie światowej sławy pianisty radzieckiego Światosława Richtera. Był to mianowicie „Koncert Noworoczny” Dziecięcej Orkiestry Kameralnej PSM w Tarnowie”.

Z kolei w maju 1985 roku miejscowa prasa informuje: Dziecięca Orkiestra Kameralna Szkoły Muzycznej w Tarnowie, znana już z Radia i Telewizji, wyjechała na swoje pierwsze zagraniczne występy. Do Francji zaprosili młodych muzyków z Tarnowa działacze kultury z Rubeax.

W 1986 roku wyjeżdżają na drugie tournée zagraniczne - do Bułgarii i na Węgry oraz do ZSRR.

W 1987 roku młodzi muzycy nagrywają specjalny koncert w krakowskiej Rozgłośni Polskiego Radia. Rok 1988 to znowu występy na Węgrzech i w NRD. Wyjazd w 1989 roku na XXXVII Europejski Festiwal Muzyki Młodzieżowej w Belgii zaowocował zdobyciem złotego medalu. Był to największy sukces młodych muzyków.

Czas płynął jednak nieubłaganie i w końcu stało się to, co w warunkach szkolnych stać się musiało. Orkiestra kończy swoją działalność. Jej członkowie zdają maturę – idą na studia. W maju 1991 roku Orkiestra przestaje istnieć.

Grono pedagogiczne

Do szkoły tej uczęszczało wielu moich uzdolnionych muzycznie kolegów. Były lata 50. i posyłanie dzieci na tak burżuazyjne zajęcia, jak gra na fortepianie, skrzypcach czy klarncie, było marnowaniem czasu, tak przynajmniej niektórzy uważali. Moi koledzy niezbyt chętnie szli na ćwiczenia doprowadzani przez egzaltowane lub praktyczne mamy, my zaś odprowadzaliśmy ich wzrokiem pogardy i nazywaliśmy maminsykami.

Przez 50 lat przewinęła się przez te mury plejada wspaniałych profesorów i ponad tysiąc młodzieży, zaliczając choćby podstawową szkołę muzyczną. Jakoś nie dochowała się jubilatka artysty muzyka światowej sławy, ale przecież nie rodzą się oni jak grzyby po deszczu. Kiedyś pewnie jakiś geniusz w tych murach z pewnością się pojawi.

Antoni Sypek „Mój Tarnów”

Koncert zespołu kameralnego i orkiestry smyczkowej pod kierunkiem Romana Zubka

Pod skrzydłami państwa

Dyrekcja szkoły czyniła starania o upaństwowienie placówki. Dokonał tego w roku 1952 Minister Kultury i Sztuki. Po długich staraniach, od 1 września 1952 roku, szkoła zaczęła działać jako Państwowa Szkoła Muzyczna w Tarnowie. Państwo – to pieniądze na działalność.

Stanisław Rzepecki - twórca i pierwszy dyrektor

Dyrektorem szkoły został **Roman Masztelarz**, który pełnił funkcję do roku 1968. W tym czasie szkoła nabyła budynek przy ulicy Mickiewicza 7, a jej oferta edukacyjna została poszerzona o utworzone w 1953 roku Społeczne Ognisko Muzyczne.

Coraz bardziej widoczna była ingerencja władz politycznych centralnego i lokalnego szczebla w treści nauczania. Od 1 września 1952 roku wprowadzono na przykład nowy

przedmiot – naukę języka rosyjskiego. Z zapisów „Księgi kontroli imprez” wynika, że w roku szkolnym 1952/53 szkoła była organizatorem 55 imprez muzycznych. 11 z nich miało miejsce poza Tarnowem 11 w świetlicy szkolnej, a 33 w zakładach pracy, instytucjach politycznych i szkołach na terenie miasta. Państwowa szkoła wykonywała zarządzenia państwowych władz – inaczej być nie mogło.

1 września 1963 roku utworzono oddział Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Tarnowie-Świerczkowie, który miał swoją siedzibę w Szkole Podstawowej nr 8. Kłopoty ze zdrowiem nie pozwalają Romanowi Masztelercowi na prowadzenie placówki, w której pracował od jej założenia. Od września 1968 funkcję dyrektora szkoły przejmuje Roman Zubek.

Instrumenty muzyczne zakupiono w Urzędzie Likwidacyjnym. Były to: cztery fortepiany, jedna fisharmonia, cztery sztuki skrzypiec oraz jedna trąbka.

Z kolei w 1948 roku, za opiekę nad grobami żołnierzy radzieckich, marszałek Konstanty Rokossowski przekazał szkole fortepian. W uroczystości wzięli udział: konsul ZSRR w Krakowie, wojewoda krakowski, starosta powiatowy z Tarnowie oraz przewodniczący Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Tarnowie.

Istnienie w 1869 roku Towarzystwa Muzycznego potwierdza statut (...). Na ostatniej stronie tegoż statutu znajduje się adnotacja: *Tarnów, dnia 4 listopada 1869. Drukiem A. Rusinkowskiego, Nakładem Dr. Hoborskiego. Czytamy w nim m.in. W mieście Tarnowie zawiązuje się towarzystwa pod nazwą Towarzystwo Muzyczne w Tarnowie.*

Celem tego towarzystwa jest kształcenie w muzyce przez założenie szkoły muzycznej i przez ćwiczenie pod kierunkiem znawców.

Rok szkolny szkoły muzycznej zaczyna się kończy z rokiem gimnazjalnym. Przedmioty nauki w szkole muzycznej są następujące:

- a) nauka harmonii ogólnej*
- b) nauka śpiewu ogólnie*
- c) nauka na pojedynczych instrumentach*

Dla uczennic płci żeńskiej wyznaczone zostaną godziny oddzielnie.

Najciekawsze wydaje się z tegoż dokumentu:

Co tydzień w niedzielę po południu o godzinie trzeciej zejdą się wszyscy członkowie współdziałający i nauczyciele celem ćwiczenia się w produkcjach muzycznych pod dyktando kapelmistrza i zarządem artystycznego dyrektora, zaś w czasie od 1 września do ostatniego kwietnia każdego roku w każdym z powyższym 8 miesięcy w pierwszą sobotę każdego miesiąca wieczór dany będzie popis muzyczny, do którego utalentowani uczniowie także dopuszczani będą.

Artur Elżlakowski „Historia SZKOŁY MUZYCZNEJ w Tarnowie 1945-1995”

Budynek szkoły przy ul. Mickiewicza 7

Nowa sala koncertowa

Koncert orkiestry w tarnowskim ratuszu

Tarnowska orkiestra kameralna na scenie sali koncertowej

Zmiany, zmiany...

W roku 1992 po 24 latach pełnienia funkcji dyrektora, na emeryturę odszedł Roman Zubek. Nowym dyrektorem został Włodzimierz Siedlik, absolwent szkoły muzycznej, człowiek, który w roku 1991/92 prowadził chór i orkiestrę szkolną i jednocześnie był dyrektorem Centrum Paderewskiego, z którym szkoła utrzymywała ścisły kontakt.

Na stanowiskach zastępców dyrektora pozostali: Marian Początko – zajmujący się sprawami muzycznymi i Marta Mikuła do spraw ogólnokształcących.

Wielu zasłużonych nauczycieli odeszło na emeryturę, w ich miejsce dyrektor Siedlik zatrudnił młodych nauczycieli, głównie dawnych absolwentów szkoły.

Efekty pracy uczniowie i nauczyciele prezentowali podczas licznych koncertów, m.in. koncerty dla dzieci „Zielona półnutka” prowadzone przez Marzennę Strach i Annę Knapik, koncerty zespołów szkolnych w Tarnowskim Centrum Kultury, Sali Lustrzanej, Centrum Paderewskiego.

W roku szkolnym 1993/94 na emeryturę odszedł Marian Początko. Jego funkcję przejęła Marzenna Strach, a zastępcą do spraw ogólnokształcących została Maria Prokopowicz-Zawadzka.

Dyrektor Włodzimierz Siedlik wyremontował budynek szkoły, powiększył jej bazę, kupując instrumenty muzyczne, nuty, książki. W tym czasie również coraz większą rolę odgrywa Orkiestra Kameralna dyrygowana przez

Stanisława Krawczyńskiego. Powstała również prężnie działająca orkiestra rozrywkowa - dzieło Andrzeja Komorowskiego. Orkiestra ta została zaproszona na festiwal młodzieżowy do Danii, gdzie dała szereg koncertów. Zdobyła brązową strunę na Międzynarodowych Bydgoskich Impresjach Muzycznych oraz drugą nagrodę na festiwalu orkiestr w Neerpelt, w Belgii, skąd pierwsze nagrody przywieźli: Orkiestra Dziecięca Romana Zubka oraz Orkiestra Kameralna Zbigniewa Musiała pod kierunkiem Włodzimierza Siedlika.

W 1996 roku stanowisko dyrektora objęła Maria Prokopowicz-Zawadzka, która kierowała placówką do 2008 roku.

W 1998 roku szkoły tworzące Państwowy Zespół Szkół Muzycznych uzyskały status samorządowych, a roku następnym w związku z reformą systemu edukacji utworzono Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną I stopnia i Ogól-

nokształcącą Szkołę Muzyczną II stopnia, które zastąpiły szkołę podstawową i liceum.

W roku 2003, dzięki staraniom dyrekcji i nauczycieli Zespół Szkół Muzycznych w Tarnowie otrzymał imię Ignacego Jana Paderewskiego oraz prawo do posiadania sztandaru. Dzięki zaangażowaniu uczniów, Rady Rodziców i nauczycieli udało się ufundować sztandar, który został przekazany społeczności szkolnej podczas uroczystości w Tarnowskim Teatrze.

Dzięki ogromnemu zaangażowaniu i staraniom dyrektor Marii Prokopowicz – Zawadzkiej, zastępców Marzenny Strach i Wacława Smolińskiego, Rady Rodziców z przewodniczącym Henrykiem Chrobakiem na czele oraz rodziców: Ryszarda Wrony, Marty Kołodziejczyk, Katarzyny Jankowskiej oraz Jacka Chrobaka, od 2006 roku

szkoła ma w użytkowaniu budynek przy ulicy Lippóczy`ego 4.

W roku szkolnym 2008/09 pełniącymi obowiązki dyrektora byli kolejno Wacław Smoliński i Marzenna Strach. Od 1 września 2009 do 2013 roku szkołą kierował Andrzej Komorowski.

W 2012 roku szkoła poszerzyła bazę lokalową poprzez dobudowanie Domku Perkusisty. Znalazły się w nim salki do ćwiczeń dla uczniów klasy perkusji oraz mała salka koncertowa. Od 2013 roku funkcję dyrektora sprawuje Jolanta Światłowska.

Szkoła systematycznie poszerza i uzupełnia bazę instrumentów, uczestnicząc w programach MKiDN Rozwój Infrastruktury Szkolnictwa Artystycznego.

W bieżącym roku szkolnym oddana została do użytku sala koncertowa z wyposażeniem oraz budynkiem dydaktycznym.

Złoty Dukat dla dyrektora

Prezydent Roman Ciepela z okazji Dnia Edukacji Narodowej uhonorował Złotym Dukatem Tarnowskim Romana Zubka, muzyka i kompozytora, wieloletniego dyrektora tarnowskiej szkoły muzycznej.

Związany z Tarnowem od 1956 roku Roman Zubek, muzyk, kompozytor, dyrygent i pedagog, był inicjatorem powstania i wieloletnim dyrektorem Podstawowej Szkoły Muzycznej i Liceum Muzycznego w Tarnowie (1968-1992), twórcą i dyrygentem Młodzieżowej Orkiestry Kameralnej. Dał się też poznać jako zapalony społecznik, m.in. był współzałożycielem Tarnowskiego Towarzystwa Muzycznego.

Mimo podeszłego wieku nadal komponuje. Ma na swoim koncie kilkaset kompozycji, zarówno małych form, utworów muzyki rozrywkowej, po symfonię G -Dur na dużą orkiestrę oraz dwie msze na chór i orkiestrę. Przez kilkadziesiąt lat współpracy stworzył też sporo opracowań muzycznych do spektakli teatralnych, wystawianych w Tarnowskim Teatrze im. L. Solskiego.

Jest bardzo aktywny również jako emeryt, w 2003 roku zainicjował działalność chóru szkolnego w Zespole Szkół w Pogórskiej Woli, był jego dyrygentem i aranżerem.

W skład zespołu Szkół Muzycznych w Tarnowie wchodzi:

- Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (łączy kształcenie muzyczne z pionem ogólnokształcącym odpowiadającym szkole podstawowej)
- Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (kształcenie muzyczne z pionem ogólnokształcącym odpowiadającym gimnazjum i liceum) – przygotowuje do zawodu muzyka instrumentalisty, kończy się egzaminem dyplomowym,
- Szkoła Muzyczna I stopnia (dział czteroletni i dział sześcioletni),
- Szkoła Muzyczna II stopnia (wydział instrumentalny, wokalny, jazzowy).

Rozpoczynając działalność w 1945 roku, edukację muzyczną zaczęło 45 uczniów.

Obecnie w Zespole Szkół Muzycznych kształcą się 615 uczniów, pod kierunkiem ponad 130 nauczycieli.

